BG 10
അഥ ദശമോऽധ്യായഃ . വിഭൂതിയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
ഭൂയ ഏവ മഹാ-ബാഹോ ശൃണു മേ പരമം(വ്) വചഃ .
യ+ത്തേऽഹം പ്രീയമാണായ വ+ക്ഷ്യാമി ഹിതകാ+മ്യയാ .. 10-1..
PP
ഭൂയ ഏവ മഹാ-ബാഹോ ശൃണു മേ പരമം വചഃ .
യത് തേ അഹം പ്രീയമാണായ വക്ഷ്യാമി ഹിത-കാമ്യയാ

ന മേ വിദുസ് സുരഗണാഃ(ഫ്) പ്രഭവ+ന്ന മഹർഷയഃ .
അഹ-മാദിർഹി ദേവാനാം മഹർഷീണാഞ്ച സർവശഃ .. 10-2..
PP
ന മേ വിദുഃ സുര-ഗണാഃ പ്രഭവം ന മഹാ✓ ഌഷയഃ✓ .
അഹം ആദിഃ ഹി ദേവാനാം മഹാ✓ ഌഷീണാം ച സർവശഃ

യോ മാമജ-മനാദി+ഞ്ച വേ+ത്തി ലോക-മഹേ+ശ്വരം .
അസ+മ്മൂഢസ്-സ മർത്യേഷു സർവ-പാപൈഃ(ഫ്) പ്രമുച്യതേ .. 10-3..
PP
യഃ മാം അജം അനാദിം ച വേത്തി ലോക-മഹാ ഈശ്വരം .
അസമ്മൂഢഃ സഃ മർത്യേഷു സർവ-പാപൈഃ പ്രമുച്യതേ

ബുദ്ധിർജ്ഞാനമ-സമ്മോഹഃ(ഹ✓)+ക്ഷമാ സത്യം(ൻ) ദമശ് ശമഃ .
സുഖം(ൻ) ദുഃഖം ഭവോऽഭാവോ ഭയം ചാഭയ-മേവ ച .. 10-4..
PP
ബുദ്ധിഃ ജ്ഞാനം അസമ്മോഹഃ ക്ഷമാ സത്യം ദമഃ ശമഃ .
സുഖം ദുഃഖം ഭവഃ അഭാവഃ ഭയം ച അഭയം ഏവ ച

അഹിംസാ സമതാ തുഷ്ടിസ്തപോ ദാനം(യ്) യശോऽയശഃ .
ഭവ+ന്തി ഭാവാ ഭൂതാനാം മത്ത ഏവ പൃഥ+ഗ്വിധാഃ .. 10-5..
PP
അഹിംസാ സമതാ തുഷ്ടിഃ തപഃ ദാനം യശഃ അയശഃ .
ഭവന്തി ഭാവാഃ ഭൂതാനാം മത്തഃ ഏവ പൃഥക് വിധാഃ

മഹർഷയസ് സപ്ത പൂർവേ ച+ത്വാരോ മനവസ്തഥാ .
മദ്ഭാവാ മാനസാ ജാതാ യേഷാം(ൽ) ലോക ഇമാഃ(ഫ്) പ്രജാഃ .. 10-6..
PP
മഹാ ഌഷയഃ സപ്ത പൂർവേ ചത്വാരഃ മനവഃ തഥാ .

മത് ഭാവാഃ മാനസാഃ ജാതാഃ യേഷാം ലോകേ✓ ഇമാഃ പ്രജാഃ

ഏതാം(വ്) വിഭൂതിം(യ്) യോഗ+ഞ്ച മമ യോ വേ+ത്തി ത+ത്ത്വതഃ .
സോഽവി-ക+ല്പേന യോഗേന യു+ജ്യതേ നാ+ത്ര സംശയഃ .. 10-7..
PP
ഏതാം വിഭൂതിം യോഗം ച മമ യഃ വേത്തി തത്ത്വതഃ .
സഃ അവികല്പേന യോഗേന യുജ്യതേ ന അത്ര സംശയഃ

അഹം സർവ+സ്യ+പ്രഭവോ മത്തസ് സർവം പ്രവർതതേ .
ഇതി മ+ത്വാ ഭജ+ന്തേ മാം ബുധാ ഭാവ-സമ+ന്വിതാഃ .. 10-8..
PP
അഹം സർവസ്യ പ്രഭവഃ മത്തഃ സർവം പ്രവർതതേ .
ഇതി മത്വാ ഭജന്തേ മാം ബുധാഃ ഭാവ-സമന്വിതാഃ

മച്ചി+ത്താ മദ്ഗത+പ്രാണാ ബോധയ+ന്തഃ(ഫ്) പരസ്പരം .
കഥയ+ന്ത+ശ്ച മാം(ൻ)നിത്യം(ൻ) തു+ഷ്യ+ന്തിച രമ+ന്തിച .. 10-9..
PP
മത് ചിത്താ മദ്ഗതപ്രാണാഃ ബോധയന്തഃ പരസ്പരം .
കഥയന്തഃ ച മാം നിത്യം തുഷ്യന്തി ച രമന്തി ച

തേഷാം സതത-യു+ക്താനാം ഭജതാം പ്രീതിപൂർവകം .
ദദാമി ബു+ദ്ധിയോഗം(ൻ) തം(യ്)യേന മാമു-പയാ+ന്തി തേ .. 10-10..
PP
തേഷാം സതത-യുക്താനാം ഭജതാം പ്രീതി-പൂർവകം .
ദദാമി ബുദ്ധി-യോഗം തം യേന മാം ഉപയാന്തി തേ

തേഷാ-മേവാനു-കമ്പാർഥ-മഹമ+ജ്ഞാ-നജ+ന്തമഃ .
നാശയാ+മ്യാ+ത്മ-ഭാവസ്ഥോ+ജ്ഞാന-ദീപേന ഭാ+സ്വതാ .. 10-11..
PP
തേഷാം ഏവാനുകമ്പാ അർഥം അഹ അജ്ഞാന-ജം തമഃ . നാശയാമി
ആത്മ-ഭാവ സ്ഥഃ ജ്ഞാന ദീപേന ഭാസ്വതാ

അർജുന ഉവാച .
പരം ബ്രഹ്മ പര+ന്ധാമ പവിത്രം പരമം ഭവാൻ .
പുരുഷം ശാശ്വതം(ൻ) ദി+വ്യ-മാദി-ദേവ-മജം വിഭും .. 10-12..
PP
പരം ബ്രഹ്മ പരം ധാമ പവിത്രം പരമം ഭവാൻ .
പുരുഷം ശാശ്വതം ദിവ്യം ആദി-ദേവം അജം വിഭും

ആഹുസ്ത്വാ-മൃഷയസ് സർവേ ദേവർഷിർനാരദസ്തഥാ .
അസിതോ ദേവലോ വ്യാസസ് സ്വയ+ഞ്ചൈവ+ബ്രവീഷി മേ .. 10-13..
PP
ആഹുഃ ത്വാം ഋഷയഃ സർവേ ദേവ-ഋഷിഃ നാരദഃ തഥാ .
അസിതഃ ദേവലഃ വ്യാസഃ സ്വയം ച ഏവ ബ്രവീഷി മേ

സർവ-മേത-ദൃതം മന്യേ യ+ന്മാം വദസി കേശവ .
ന ഹി തേ ഭഗവൻ വ്യ+ക്തിം വിദുർദേവാ ന ദാനവാഃ .. 10-14..
PP
സർവം ഏതത് ഋതം മന്യേ യത് മാം വദസി കേശവ .
ന ഹി തേ ഭഗവൻ വ്യ+ക്തിം വിദുഃ ദേവാഃ ന ദാനവാഃ

സ്വയ-മേവാ+ത്മ-നാ+ത്മാനം(വ്) വേത്ഥ+ത്വം പുരുഷോ+ത്തമ .
ഭൂതഭാവന ഭൂതേശ ദേവദേവ ജഗത്പതേ .. 10-15..
PP
സ്വയം ഏവ ആത്മനാ ആത്മാനം വേത്ഥ ത്വം പുരുഷ-ഉത്തമ .
ഭൂത-ഭാവന ഭൂത-ഈശ ദേവ-ദേവ ജഗത്പതേ

വ+ക്തു-മർഹ+സ്യ-ശേഷേണ ദി+വ്യാ+ഹ്യാത്മ-വിഭൂതയഃ .
യാഭിർവിഭൂതിഭിർലോകാ-നിമാംസ്ത്വം(വ്)വ്യാ+പ്യ തിഷ്ഠസി .. 10-16..
PP
വക്തു അർഹസി അശേഷേണ ദിവ്യാഃ ഹി ആത്മ വിഭൂതയഃ .
യാഭിഃ വിഭൂതിഭിഃ ലോകാൻ ഇമാൻ✓ ത്വം വ്യാപ്യ തിഷ്ഠസി

കഥം(വ്) വിദ്യാമഹം(യ്) യോഗിംസ്ത്വാം സദാ പരിചി+ന്തയൻ .
കേഷു കേഷു ച ഭാവേഷു ചി+ന്ത്യോ്സി ഭഗവ+ന്മയാ .. 10-17..
PP
കഥം വിദ്യാം അഹം യോഗിൻ✓ത്വാം സദാ പരിചിന്തയൻ .
കേഷു കേഷു ച ഭാവേഷു ചിന്ത്യഃ അസി ഭഗവൻ മയാ

വിസ്തരേ-ണാത്മനോ യോഗം(വ്) വിഭൂതി+ഞ്ച ജനാർദന .
ഭൂയഃ(ഖ്)കഥയ തൃപ്തിർഹി ശൃ+ണ്വതോ നാസ്തി മേ്മൃതം .. 10-18..
PP
വിസ്തരേണ ആത്മനഃ യോഗം വിഭൂതിം ച ജന അർദന .
ഭൂയഃ കഥയ തൃപ്തിഃ ഹി ശൃണ്വതഃ ന അസ്തി മേ അമൃതം

ശ്രീഭഗവാനുവാച .

ഹന്ത തേ കഥയി+ഷ്യാമി ദി+വ്യാ+ഹ്യാത്മ-വിഭൂതയഃ .
പ്രാധാന്യതഃ(ഖ്) കുരു+ശ്രേഷ്ഠ നാസ്ത്യ+ന്തോ വിസ്തര+സ്യ മേ .. 10-19..
PP
ഹന്ത തേ കഥയിഷ്യാമി ദിവ്യാഃ ഹി ആത്മ-വിഭൂതയഃ .
പ്രാധാന്യതഃ കുരു-ശ്രേഷ്ഠ ന അസ്തി അന്തഃ വിസ്തരസ്യ മേ

അഹമാ+ത്മാ ഗുഡാകേശ സർവ-ഭൂതാശയ+സ്ഥിതഃ .
അഹ-മാദി+ശ്ച മധ്യ+ഞ്ച ഭൂതാനാ-മ+ന്ത ഏവ ച.. 10-20..
PP
അഹം ആത്മാ ഗുഡാകേശ സർവ-ഭൂത ആശയ-സ്ഥിതഃ .
അഹം ആദിഃ ച മധ്യം ച ഭൂതാനാം അന്തഃ ഏവ ച

ആദി+ത്യാനാ-മഹം(വ്) വിഷ്ണുർജ്യോതിഷാം രവി-രംശുമാൻ .
മരീചിർമരുതാ-മസ്മി ന+ക്ഷത്രാണാ-മഹം ശശീ .. 10-21..
PP
ആദിത്യാനാം അഹം വിഷ്ണുഃ ജ്യോതിഷാം രവിഃ അംശുമാൻ .
മരീചിഃ മരുതാം അസ്മി നക്ഷത്രാണാം അഹം ശശീ

വേദാനാം സാമ-വേദോ൅സ്മി ദേവാനാ-മസ്മി വാസവഃ .
ഇ+ന്ദ്രിയാണാം മന+ശ്ചാസ്മി ഭൂതാനാ-മസ്മി ചേതനാ .. 10-22..
PP
വേദാനാം സാമ-വേദഃ അസ്മി ദേവാനാം അസ്മി വാസവഃ .
ഇന്ദ്രിയാണാം മനഃ ച അസ്മി ഭൂതാനാം അസ്മി ചേതനാ

രു+ദ്രാണാം ശങ്കര+ശ്ചാസ്മി വി+ത്തേശോ യ+ക്ഷ-ര+ക്ഷസാം .
വസൂനാം പാവക+ശ്ചാസ്മി മേരുശ് ശിഖരിണാ-മഹം .. 10-23..
PP
രുദ്രാണാം ശങ്കരഃ ച അസ്മി വിത്ത-ഈശഃ യക്ഷ-രക്ഷസാം .
വസൂനാം പാവകഃ ച അസ്മി മേരുഃ ശിഖരിണാം അഹം

പുരോധ-സാ+ഞ്ച മുഖ്യ+മ്മാം(വ്) വി+ദ്ധി പാർഥ ബൃഹസ്പതിം . സേനാ-
നീനാ-മഹം സ്കന്ദസ് സരസാ-മസ്മി സാഗരഃ .. 10-24..
PP
പുരോധസാം ച മുഖ്യം മാം വിദ്ധി പാർഥ ബൃഹസ്പതിം .
സേനാനീനാം അഹം സ്കന്ദഃ സരസാം അസ്മി സാഗരഃ

മഹർഷീണാം ഭൃഗു-രഹം(ങ്) ഗിരാ-മസ്മ്യേക-മ+ക്ഷരം .
യ+ജ്ഞാനാം(ഞ്) ജപ-യ+ജ്ഞോ൅സ്മി+സ്ഥാവരാണാം ഹിമാലയഃ .. 10-

25..
PP
മഹാ✓ഋഷീണാം ഭൃഗുഃ അഹം ഗിരാം അസ്മി ഏകം അക്ഷരം .
യജ്ഞാനാം ജപ-യജ്ഞഃ അസ്മി സ്ഥാവരാണാം ഹിമാലയഃ

അ+ശ്വ+ത്ഥസ് സർവ-വൃ+ക്ഷാണാം(ൻ) ദേവർഷീണാഞ്ച നാരദഃ .
ഗ+ന്ധർവാണാം(ഞ്)ചിത്രരഥസ് സി+ദ്ധാനാം(ങ്) കപിലോ മുനിഃ .. 10-26..
PP
അശ്വത്ഥഃ സർവ-വൃക്ഷാണാം ദേവ-ഋഷീണാം ച നാരദഃ . ഗന്ധർവാണാം ചിത്രരഥഃ സിദ്ധാനാം കപിലഃ മുനിഃ

ഉ+ച്ചൈശ് ശ്രവസ-മശ്വാനാം(വ്) വി+ദ്ധി മാമ-മൃതോദ്ഭവം .
ഐരാവതം(ങ്) ഗജേ+ന്ദ്രാണാം(ൻ) നരാണാ+ഞ്ച നരാധിപം .. 10-27..
PP
ഉച്ചൈഃ ശ്രവസം അശ്വാനാം വിദ്ധി മാം അമൃത ഉദ്ഭവം .
ഐരാവതം ഗജ ഇന്ദ്രാണാം നരാണാം ച നര ആധിപം

ആയുധാനാ+മഹം(വ്) വജ്രം(ൻ) ധേനൂനാ-മസ്മി കാമധുക് .
പ്രജന+ശ്ചാസ്മി കന്ദർപസ് സർപാണാ-മസ്മി വാസുകിഃ .. 10-28..
PP
ആയുധാനാം അഹം വജ്രം ധേനൂനാം അസ്മി കാമധുക് .
പ്രജനഃ ച അസ്മി കന്ദർപഃ സർപാണാം അസ്മി വാസുകിഃ

അന+ന്ത+ശ്ചാസ്മി നാഗാനാം(വ്) വരുണോ യാദസാമഹം .
പിതൄണാ-മര്യമാ ചാസ്മി യമസ് സം(യ്)യ-മതാ-മഹം .. 10-29..
PP
അനന്തഃ അസ്മി നാഗാനാം വരുണഃ യാദസാം അഹം .
പിതൄണാം അര്യമാ ച അസ്മി യമഃ സംയമതാം അഹം

പ്ര+ഹ്ലാദ+ശ്ചാസ്മി ദൈ+ത്യാനാം(ങ്) കാലഃ(ഖ്) കലയതാ-മഹം .
മൃഗാണാ+ഞ്ച മൃഗേ+ന്ദ്രോഽഹം(വ്) വൈന-തേയ+ശ്ച പ+ക്ഷിണാം.. 10-30..
PP
പ്രഹ്ലാദഃ ച അസ്മി ദൈത്യാനാം കാലഃ കലയതാം അഹം .
മൃഗാണാം ച മൃഗ- ഇന്ദ്രം അഹം വൈനതേയഃ ച പക്ഷിണാം

പവനഃ(ഫ്) പവതാ-മസ്മി രാമശ് ശസ്ത്ര-ഭൃതാ-മഹം .
ഝഷാണാം മകര+ശ്ചാസ്മിസ്-സ്രോതസാ-മസ്മി ജാ+ഹ്നവീ .. 10-31..
PP

പവനഃ പവതാം അസ്മി രാമഃ ശസ്ത്ര-ഭൃതാം അഹം .
ഝഷാണാം മകരഃ ച അസ്മി സ്രോതസാം അസ്മി ജാഹ്നവീ

സർഗാണാ-മാദി-ര+ന്ത+ശ്ച മധ്യ+ഞ്ചൈവാഹ-മർജുന .
അ+ധ്യാ+ത്മവി+ദ്യാ വി+ദ്യാനാം വാദഃ(ഫ്)പ്രവദതാമഹം .. 10-32..
PP
സർഗാണാം ആദിഃ അന്തഃ ച മധ്യം ച ഏവ അഹം അർജുന .
അധ്യാത്മ-വിദ്യാ വിദ്യാനാം വാദഃ പ്രവദതാം അഹം

അ+ക്ഷരാണാ-മകാരോ്ऽസ്മി+ദ്വന്ദ്വസ് സാമാസി-ക+സ്യ ച .
അഹ-മേവാ+ക്ഷയഃ(ഖ്) കാലോ ധാതാഹം(വ്) വിശ്വതോ-മുഖഃ .. 10-33..
PP
അക്ഷരാണാം അ-കാരഃ അസ്മി ദ്വന്ദ്വഃ സാമാസികസ്യ ച .
അഹം ഏവാ ആക്ഷയഃ കാലഃ ധാതാ അഹം വിശ്വതഃ-മുഖഃ

മൃത്യുസ് സർവ-ഹര+ശ്ചാഹ-മുദ്ഭവ+ശ്ച ഭവി+ഷ്യതാം .
കീർതിശ് ശ്രീർവാക്ച നാരീണാം സ്മൃതിർമേധാ ധൃതിഃ(ഹി)✓ ക്ഷമാ .. 10-34..
PP
മൃത്യുഃ സർവ-ഹരഃ ച അഹമം ഉദ്ഭവഃ ച ഭവിഷ്യതാം .
കീർതിഃ ശ്രീഃ വാക് ച നാരീണാം സ്മൃതിഃ മേധാ ധൃതിഃ ക്ഷമാ

ബൃഹ+ത്സാമ തഥാ സാമ്നാം(ങ്) ഗായത്രീ ഛന്ദസാ-മഹം .
മാസാനാം മാർഗ-ശീർഷോ്ऽഹ-മൃതൂനാം(ങ്) കുസുമാകരഃ .. 10-35..
PP
ബൃഹത് സാമ തഥാ സാമ്നാം ഗായത്രീ ഛന്ദസാം അഹം .
മാസാനാം മാർഗ-ശീർഷഃ അഹം ഋതൂനാം കുസുമ ആകരഃ

ദ്യൂതം(ഞ്)ഛല-യതാ-മസ്മി തേജസ്തേജ+സ്വിനാ-മഹം .
ജയോ്ऽസ്മി+വ്യവസായോ്ऽസ്മി സ+ത്ത്വം സ+ത്ത്വ-വതാ-മഹം .. 10-36..
PP
ദ്യൂതം ഛലയതാം അസ്മി തേജഃ തേജസ്വിനാം അഹം .
ജയഃ അസ്മി വ്യവസായഃ അസ്മി സത്ത്വം സത്ത്വ-വതാം അഹം

വൃഷ്ണീനാം(വ്) വാസുദേവോ്ऽസ്മി പാ+ണ്ഡവാനാം(ൻ) ധനഞ്ജയഃ .
മുനീനാ-മ+പ്യഹം(വ്) വ്യാസഃ(ഖ്)കവീനാ-മുശനാ കവിഃ .. 10-37..
PP
വൃഷ്ണീനാം വാസുദേവഃ അസ്മി പാണ്ഡവാനാം ധനഞ്ജയഃ .

മുനീനാം അപി അഹം വ്യാസഃ കവീനാം ഉശനാ കവിഃ

ദ+ണ്ഡോ ദമയതാ-മസ്മി നീതി-രസ്മി ജിഗീഷതാം .
മൗന+ഞ്ചൈ-വാസ്മി ഗു+ഹ്യാനാം(ഞ്) ജ്ഞാനം(ഞ്) ജ്ഞാന-വതാ-മഹം.. 10-38..
PP
ദണ്ഡഃ ദമയതാം അസ്മി നീതിഃ അസ്മി ജിഗീഷതാം .
മൗനം ച ഏവ അസ്മി ഗുഹ്യാനാം ജ്ഞാനം ജ്ഞാന-വതാം അഹം

യ+ച്ചാപി സർവഭൂതാനാം ബീജ+ന്ത-ദഹ-മർജുന .
ന തദസ്തി വിനാ യ+ത്സ്യാ+ന്മയാ ഭൂതം() ഞ് ചരാചരം .. 10-39..
PP
യത് ച അപി സർവ-ഭൂതാനാം ബീജം തത് അഹം അർജുന .
ന തത് അസ്തി വിനാ യത് സ്യാത് മയാ ഭൂതം ചര-അചരം

നാ+ന്തോഽസ്തി മമ ദി+വ്യാനാം വിഭൂതീനാം പര+ന്തപ .
ഏഷ തൂ+ദ്ദേ-ശതഃ()ഫ് പ്രോ+ക്തോ വിഭൂതേർവിസ്തരോ മയാ .. 10-40..
PP
ന അന്തഃ അവർസ്തി മമ ദിവ്യാനാം വിഭൂതീനാം പരന്തപ .
ഏഷഃ✓ തു ഉദ്ദേശതഃ പ്രോക്തഃ വിഭൂതേഃ വിസ്തരഃ മയാ

യദ്യ+ദ്വി-ഭൂതിമഥ് സത്ത്വം ശ്രീമ-ദൂർജിത-മേവ വാ .
ത+ത്ത-ദേവാവ-ഗ+ച്ഛ+ത്വം മമ തേജോऽമ്ശ-സംഭവം .. 10-41..
PP
യത് യത് വിഭൂതി മത് സത്ത്വം ശ്രീ-മത് ഊർജിതം ഏവ വാ .
തത് തത് ഏവ അവഗച്ഛ ത്വം മമ തേജഃ അംശ സംഭവം

അഥവാ ബഹുനൈ-തേന കിം, ജ്ഞാതേന തവാർജുന . വിഷ്ട+ഭ്യാഹ-മിദം കൃത്സ്ന-മേകാംശേന+സ്ഥിതോ ജഗത് .. 10-42..
PP
അഥ വാ ബഹുനാ ഏതേന കിം ജ്ഞാതേന തവ അർജുന .
വിഷ്ടഭ്യ അഹം ഇദം കൃത്സ്നം ഏകാ അംശേന സ്ഥിതഃ ജഗത്

ഓം ത+ത്സ-ദിതി+ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാ-സൂപ-നിഷ+ത്സു+
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ+ശ്രീകൃഷ്ണാർജുനസംവാദേ
വിഭൂതിയോഗോ നാമ ദശമോഽധ്യായഃ .. 10..